

**UCHWAŁA Nr /XXVI/2020
RADY POWIATU W RADOMIU
z dnia 28 grudnia 2020 r.**

w sprawie przyjęcia 3 – letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920 z późn. zm.), oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz. U. z 2020 r. poz. 821/ uchwala się, co następuje:

§ 1

1. Rada Powiatu przyjmuje 3 – letni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 - 2023.
2. 3 – letni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Radomskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

Wnioskodawca:

Zarząd Powiatu

U Z A S A D N I E N I E

Do zadań z zakresu pieczy zastępczej realizowanych przez powiat należy m. innymi opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Taki obowiązek stwarza art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W związku z upływającym z dniem 31 grudnia 2020 roku okresem obowiązywania 3 – letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020, zachodzi konieczność przygotowania nowego dokumentu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu przedkłada zatem Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023.

**Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
w Radomiu**

**3 - LETNI
POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU
PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2021 – 2023**

SPIS TREŚCI

- I. Wstęp**
- II. Zadania i zakres wsparcia w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej**
- III. Piecza zastępcza w powiecie radomskim**
- IV. Analiza SWOT**
- V. Cele i kierunki działań, zakładane efekty, wskaźniki, realizatorzy Programu, termin realizacji**
- VI. Limit rodzin zastępczych zawodowych**
- VII. Finansowanie programu, termin realizacji**
- VIII. Monitoring i ewaluacja programu**

I. Wstęp

„Pośród wielu dróg rodzina jest drogą pierwszą i z wielu najważniejszą. Jest drogą powszechną, pozostając za każdym razem drogą szczególną, jedyną i niepowtarzalną, tak jak niepowtarzalny jest każdy człowiek”

/Jan Paweł II/.

W rodzinie zaczyna się byt każdego człowieka. To skarb, który stanowi o naszym miejscu na ziemi, to miejsce naszego dzieciństwa, dorastania i życiowych lekcji.

W relacji z dzieckiem podstawą jest bezwarunkowa akceptacja, przyjęcie go takim jakim jest. Rolą mądrego rodzica jest okazywanie dziecku przychylności, szacunku, miłości... bez względu na wszystko. Bo nie można kochać dziś, a jutro już nie, nie można kochać lub nie kochać za coś. Prawdziwie kocha się po prostu za darmo. Najsmutniejszym wspomnieniem z okresu dzieciństwa jest brak czułości, serdeczności, przytulenia i oby takich wspomnień nie miał żaden człowiek.

Rodzina to grupa osób nierozzerwalnie ze sobą związanych, ale i często niedoskonałych. Nie wszystkie rodziny są w stanie sprostać swoim zadaniom, zawsze żyły wśród nas rodziny, które odbiegały od standardów wyznaczonych przez normy społeczne. Takie, które nie potrafią czy nie chcą zrozumieć znaczenia swego oddziaływania na rozwój dziecka, odbierając im szansę na szczęśliwe dzieciństwo, które nie zapewniają poczucia bezpieczeństwa, w pełni nie akceptują dziecka. Są rodziny, które swoje dzieci odrzucają i porzucają. A są i takie, którym trzeba odebrać dzieci, egzystujące w biedzie materialnej i emocjonalnej, których rodzice tkwią w utartych schematach, pogrążają się w nałogach, często traktując przemoc jako metodę wychowawczą.

3 – letni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023, zwany dalej Programem, jest efektem realizacji art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest przygotowany już po raz czwarty. Założenia określone dotychczas we wcześniejszych latach, na bieżąco były realizowane oraz dokumentowane w przedstawianej co roku Radzie Powiatu w Radomiu informacji o działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu i sprawozdaniu z efektów pracy naszej Jednostki, pełniącej od dnia 01 stycznia 2012 roku zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Aktualnie zachodzi potrzeba kontynuacji działań, których efektem będzie dalsze sprawne funkcjonowanie systemu pieczy zastępczej w taki sposób, aby w sytuacji umieszczenia dziecka poza rodziną naturalną miało stworzone optymalne warunki na godne, a w przyszłości samodzielne i odpowiedzialne życie już poza systemem pieczy zastępczej.

W związku z upływającym z dniem 31 grudnia 2020 roku okresem obowiązywania 3 – letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej, zachodzi konieczność opracowania nowego dokumentu, który będzie podstawą efektywnego funkcjonowania systemu pieczy zastępczej na następne lata.

II. Zadania i zakres wsparcia w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej

„Podstawową siłą pedagogiczną jest dom rodzinny”

/Fiodor Dostojewski/

Formowanie systemu opieki nad dzieckiem osieroconym na przestrzeni lat ulegało licznym przeobrażeniom, jednak wyraźnym kierunkiem, mającym swoje źródło już w końcu lat 90-tych XX wieku stało się odejście od instytucjonalnych form opieki na rzecz wychowywania dziecka w środowisku rodzinnym.

Okres dzieciństwa i dorastania to czas wyjątkowy, gdy młody człowiek uczy się świata i potrzebuje „przewodnika”. Więzi rodzinne to podstawa bezpieczeństwa, gdy dziecko zostanie ich pozbawione, potrzeba wiele pracy, aby nowy dom – dom rodziny zastępczej stał się bezpiecznym schronieniem i dobrym wzorem życia, modelem prawidłowych relacji międzyludzkich. Formą rodzinnej pieczy zastępczej jest również rodzinny dom dziecka, zwany dalej rdd.

Efektywna praca z dzieckiem, które doświadczyło różnego rodzaju strat, oddzielenia od domu rodzinnego wymaga od osób pełniących funkcję opiekunów zastępczych posiadania szczególnej wiedzy i określonych kompetencji. Z tego powodu zadaniem PCPR jest prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej czy rdd, merytoryczne ich przygotowanie, kwalifikowanie ich do pełnienia tej ważnej życiowo roli, zapewnienie im badań psychologicznych, pedagogicznych, szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Piecza zastępcza to bardzo odpowiedzialne i wymagające zadanie. Rodzic zastępczy ma nie tylko otoczyć dziecko opieką i troską. Powinien też sprawić, że dziecko odzyska radość w oczach i zacznie cieszyć się dzieciństwem, odzyska wiarę w siebie i w dorosłych.

Osoby, które podjęły się roli opiekuna zastępczego muszą mieć świadomość, że w swojej pracy z dzieckiem nie są sami. Z tego powodu, organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewnia wszechstronne i stosowne do występujących potrzeb i oczekiwań wsparcie: specjalistyczne poradnictwo, pomoc prawną i psychologiczną, możliwość terapii

rodzinnej, uczestnictwa w grupie wsparcia, na bieżąco pomoc koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, a w razie takiej konieczności - rodziny pomocowej.

Rodzina zastępcza i rdd mają obowiązek zaspokajania zróżnicowanych potrzeb dziecka: emocjonalnych, społecznych, kulturalnych, religijnych, ale także tych podstawowych, związanych z elementarnym bezpieczeństwem – bytowych.

W tym zakresie PCPR, zgodnie z obowiązującymi przepisami zapewnia wsparcie finansowe w następujących formach:

Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, przysługuje w wysokości nie niższej niż kwota:

- 694 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 1052 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rdd.

Dodatki do świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej /przysługują do 18 roku życia/:

- dodatek wychowawczy w kwocie 500 zł miesięcznie.
- na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, przysługuje dodatek nie niższy niż 211 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania.
- na dziecko umieszczone w zawodowej rodzinie zastępczej, na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, przysługuje dodatek nie niższy niż 211 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Świadczenie „Dobry Start”:

Przysługuje opiekunom zastępczym – raz w roku na dziecko uczące się w szkole, do ukończenia przez nie 20 roku życia w wysokości 300 zł. Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymają świadczenie do ukończenia przez nie 24 roku życia. Pomoc w tej formie przysługuje również dzieciom umieszczonym w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Świadczenie „Dobry Start” to wsparcie dla wszystkich dzieci rozpoczynających rok szkolny. Świadczenie to nie przysługuje na dzieci uczęszczające do przedszkola oraz dzieci realizujące roczne przygotowanie przedszkolne w tzw. zerówce w przedszkolu lub szkole. Program „Dobry Start” nie obejmuje również studentów.

Fakultatywna pomoc na zaspokojenie potrzeb dziecka

Rodzinie zastępczej i prowadzącemu rdd można przyznać:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, raz w roku;
- jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka,
- jednorazowe lub okresowe świadczenie na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.

Prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje środki finansowe na:

1. **utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym** lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rdd /pomoc w tej formie otrzymuje również rodzina zastępcza zawodowa, w której umieszczono powyżej trójki dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej/;
2. **pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu** w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rdd;
3. **pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka** lub funkcjonowaniem rdd.

Rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie. Ustalając wysokość wynagrodzenia bierze się pod uwagę w szczególności kwalifikacje, ilość dzieci, szkolenia, oceny rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, w której przebywa przez okres dłuższy niż 10 dni w miesiącu kalendarzowym więcej niż 3 dzieci lub co najmniej jedno dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, otrzymuje dodatek w wysokości 20% otrzymywanego wynagrodzenia.

Wsparcie finansowe należy się również usamodzielnianym wychowankom, opuszczającym rodzinne i instytucjonalne formy pieczy. Jest to m. in. pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej ma w swoich kompetencjach także współpracę ze środowiskiem lokalnym. W realizacji swoich zadań ściśle współdziała przede wszystkim z ośrodkami pomocy społecznej, sądami, i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, leczniczymi, kościołami, związkami wyznaniowymi, organizacjami pożytku publicznego i innymi podmiotami zaangażowanymi w sprawy dziecka i jego rodziny.

III. Piecza zastępcza w powiecie radomskim

„Rodzina nie jest tylko czymś ważnym. Ona jest wszystkim”

/Michael J. Fox/

Umieszczenie dziecka poza rodziną biologiczną powinno stanowić środek ostateczny. Rodzina, stanowi nadrzędne dobro chronione w szczególny sposób. Jeżeli doświadcza różnego rodzaju kryzysów ma zapewnione wsparcie ze strony samorządu gminnego. Jest to pomoc ukierunkowana z jednej strony na pracę z rodziną /wsparcie asystenta rodziny/, z drugiej zaś na pomoc w opiece i wychowywaniu dzieci /placówki wsparcia dziennego/. Rodziny te są monitorowane przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych. W przypadku, gdy zostaną wykorzystane wszystkie ścieżki pomocy, a rodzice biologiczni nadal nie wywiązują się ze swoich obowiązków, a dobro i bezpieczeństwo dziecka jest zagrożone, zasadnym jest umieszczenie w pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza to miejsce, gdzie dziecko ma stworzone optymalne warunki rozwojowe, w sytuacji trwałej lub przejściowej przeszkody w sprawowaniu nad nim opieki ze strony rodziców biologicznych, ze względu na pozbawienie, ograniczenie lub zawieszenie władzy rodzicielskiej, bądź na skutek osierocenia. Pobyt dziecka w pieczy zastępczej powinien mieć co do zasady charakter tymczasowy. Instytucje i osoby zaangażowane w pomoc dziecku i rodzinie, powinny współpracować ze sobą, dzieckiem i rodziną w taki sposób, aby umożliwić jak najszybszy powrót dziecka do naturalnego otoczenia społecznego, jakim jest rodzina pochodzenia. Piecza zastępcza jest to forma wsparcia, uzupełniająca pieczę rodzicielską, a nie zastępująca rodzinę biologiczną na zawsze. Dziecko powinno przebywać w pieczy do tego momentu, kiedy w jego domu rodzinnym zaistnieją warunki umożliwiające jego powrót. Podkreślić należy, że każdy pobyt dziecka w pieczy zastępczej stanowi odrębną historię, dlatego zdarza się i tak, że w środowisku zastępczym dziecko przygotowuje się do procesu usamodzielnienia, jeśli nie ma szans na powrót do rodziny biologicznej lub, pomimo regulacji sytuacji prawnej nie uda się znaleźć dla niego rodziny adopcyjnej. Dorosły wychowanek może pozostać w pieczy zastępczej do pełnoletniości lub w uzasadnionych przypadkach nie dłużej niż do osiągnięcia 25 roku życia, powyższa zasada dotyczy również podopiecznych przebywających w pieczy instytucjonalnej.

Rodzina zastępcza w pełnieniu swojej roli kieruje się dobrem dziecka i poszanowaniem jego praw, szanuje jego pochodzenie, historię życia, zapewnia ochronę przed arbitralną i bezprawną ingerencją w jego sprawy prywatne oraz umożliwia mu kontakt z rodziną naturalną, chyba że z uwagi na dobro dziecka sąd postanowi inaczej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

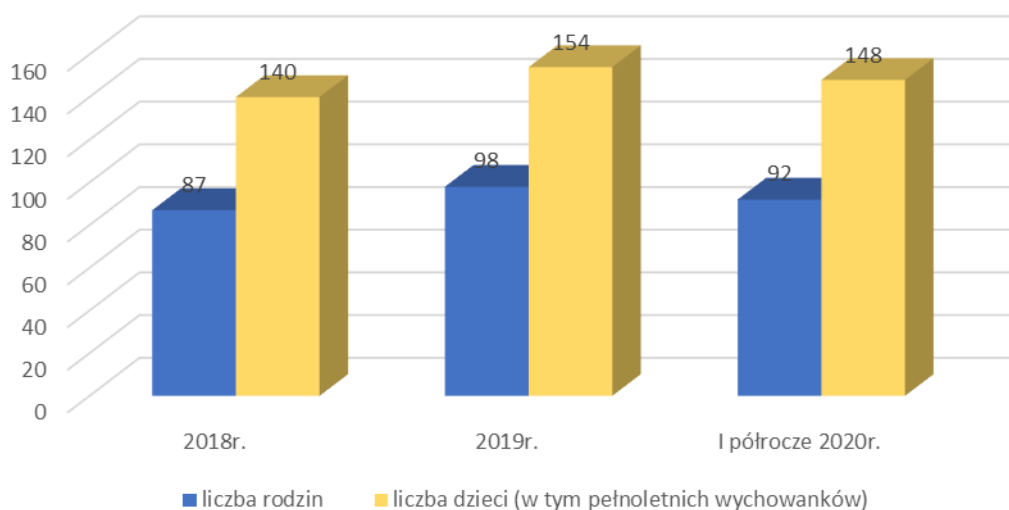
- a) Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem
- b) Rodziny zastępcze niezawodowe
- c) Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:
 - specjalistyczne
 - pełniące funkcję pogotowia rodzinnego
- d) rodzinny dom dziecka

Poniższa tabela przedstawia stan rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu radomskiego w podziale na typy rodzin w okresie poszczególnych lat.

Typy rodzin zastępczych	Rok 2018		Rok 2019		I półrocze 2020	
	liczba rodzin	liczba dzieci /w tym pełnoletnich wychowanków/	liczba rodzin	liczba dzieci /w tym pełnoletnich wychowanków/	liczba rodzin	liczba dzieci /w tym pełnoletnich wychowanków/
Rodzina zastępcza spokrewniona z dzieckiem	55	74	63	84	58	77
Rodzina zastępcza niezawodowa	23	32	25	31	24	32
Rodziny zastępcze zawodowe W tym:	9	34	10	39	10	39
Pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	10	2	5	2	3
Specjalistyczne	1	3	1	2	1	2
Zawodowe	6	26	7	32	7	34
Ogółem:	87	140	98	154	92	148

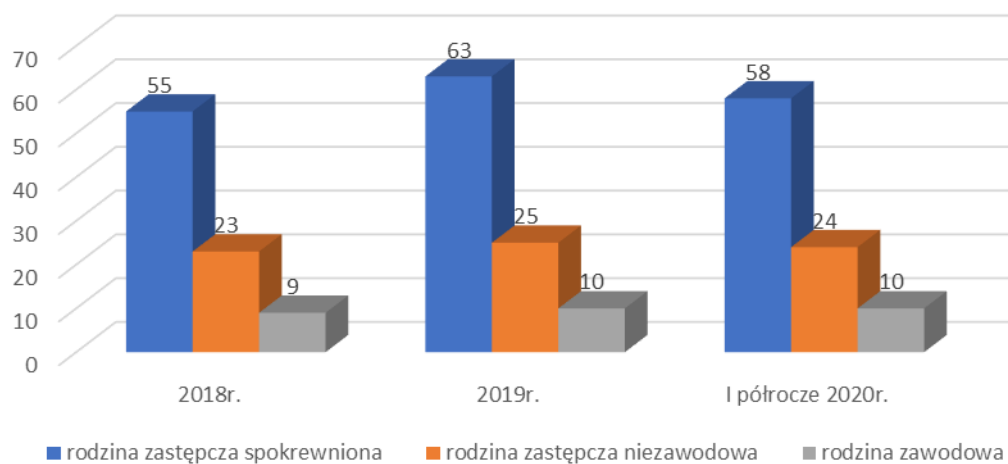
Powyższa tabela przedstawia liczbę wszystkich rodzin zastępczych funkcjonujących w poszczególnych latach, uwzględnione są w niej także te rodziny, w których przebywają wychowankowie, którzy ukończyli już 18 rok życia. Analogicznie, w liczbie dzieci ujęci są także pełnoletni podopieczni.

STAN RODZIN ZASTĘPCZYCH FUNKCJONUJĄCYCH NA TERENIE POWIATU RADOMSKIEGO

Z dniem 06 sierpnia 2020 roku został utworzony w powiecie radomskim rodzinny dom dziecka. Przebywa w nim aktualnie 8 podopiecznych. Część wychowanków została tam przeniesiona z rodziny zastępczej zawodowej, która zakończyła swoją działalność.

STAN RODZIN ZASTĘPCZYCH FUNKCJONUJĄCYCH NA TERENIE POWIATU RADOMSKIEGO W PODZIALE NA TYPY RODZIN

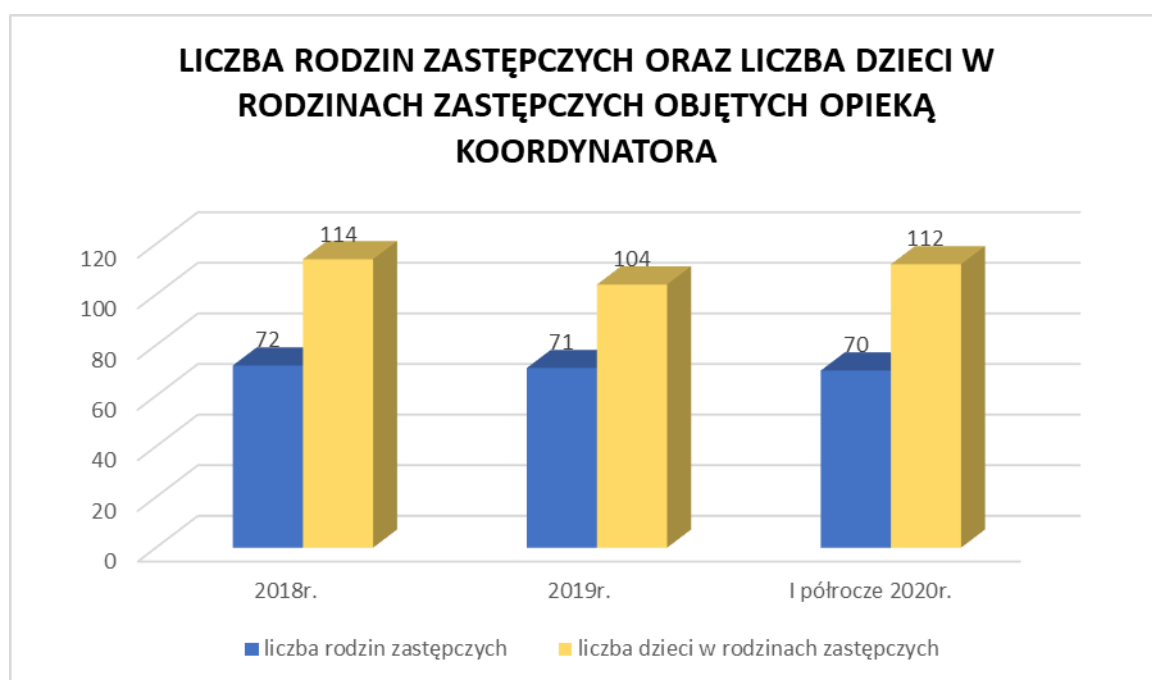

Nadal, zdecydowaną większość stanowią rodziny zastępcze spokrewnione tj. dziadkowie, rodzeństwo, następnie rodziny zastępcze niezawodowe.

Zauważyć można, że liczba rodzin zastępczych i przebywających w nich dzieci przedstawiona w ostatnich latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Pomimo wsparcia rodziny w środowisku, działań prowadzonych przez asystentów rodzin, których celem jest zapobieganie odizolowaniu dziecka od rodziny naturalnej, nadal wiele dzieci potrzebuje ciepła rodzinnego domu. Wiąże się to z potrzebą zapewnienia bezpiecznego schronienia w pieczy zastępczej.

Wszystkie rodziny zastępcze korzystają z pomocy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W latach 2018 – 2020, 6 pracowników Powiatowego Centrum, adekwatnie do liczby rodzin potrzebujących wsparcia pełniło tę funkcję.

Rdd i przebywający w nim wychowankowie również są objęci pieczą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Osoby usamodzielniane:

Proces wkraczania w dorosłe życia jest wyjątkowy pod wieloma względami. Oznacza stopniowe wdrażanie do dorosłego, odpowiedzialnego i samodzielnego funkcjonowania. Należy pamiętać, że wychowankowie pieczy zastępczej stanowią grupę ryzyka – narażoną na powielanie i utrwalanie zachowań związanych z bezradnością w sprawach dnia codziennego lub uzależnieniem od pomocy ze strony innych osób czy instytucji, z reguły nie mogą liczyć na wsparcie rodziny pochodzenia. Dlatego przygotowanie dorastającej młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą do niezależności jest nie lada wyzwaniem. Należy ich bowiem umiejętnie wyposażyć w umiejętności potrzebne choćby

do prowadzenia gospodarstwa domowego, kompetencje społeczne umożliwiające sprawne pokonywanie codziennych trudności, prawidłowe wypełnianie ról społecznych, zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami współżycia społecznego. Aby właściwie poprowadzić młodego człowieka tą drogą, potrzebne jest wsparcie, dlatego każdy z naszych wychowanków ma wyznaczonego opiekuna usamodzielnienia, funkcję tę pełni najczęściej opiekun zastępczy, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny. Stosownie do potrzeb nasi podopieczni mają również zapewnioną pomoc prawną, psychologiczną.

Elementem niezbędnym w procesie usamodzielnienia jest aspekt finansowy. Dlatego wychowankowie mają możliwość korzystania z różnych form pomocy materialnej. Pomoc ta jest uzależniona od czasu, w którym wychowanek przebywał w pieczy zastępczej. Wsparcie finansowe zostaje przyznane, jeśli wychowanek przebywał w pieczy /rodzina zastępcza niezawodowa, zawodowa, rdd, placówka opiekuńcza – wychowawcza/ co najmniej rok. W przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną wymagany okres to 3 lata. Wysokość pomocy na usamodzielnienie również wzrasta wraz z długością pobytu w pieczy zastępczej.

Świadczenia dla wychowanków opuszczających rodziną pieczę zastępczą			
Rodzaj udzielonego wsparcia	Rok 2018	Rok 2019	I półrocze 2020
Pomoc na kontynuowanie nauki	39	28	24
Pomoc na usamodzielnienie	12	6	1
Pomoc na zagospodarowanie	7	8	-
Liczba wychowanków korzystających z powyższych różnych form wsparcia	44	28	24

Świadczenia dla wychowanków opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą			
Rodzaj udzielonego wsparcia	Rok 2018	Rok 2019	I półrocze 2020
Pomoc na kontynuowanie nauki	8	6	4

Pomoc na usamodzielnienie	8	5	-
Pomoc na zagospodarowanie	4	5	-
Liczba wychowanków korzystających z powyższych różnych form wsparcia	13	11	4

Instytucjonalna piecza zastępcza

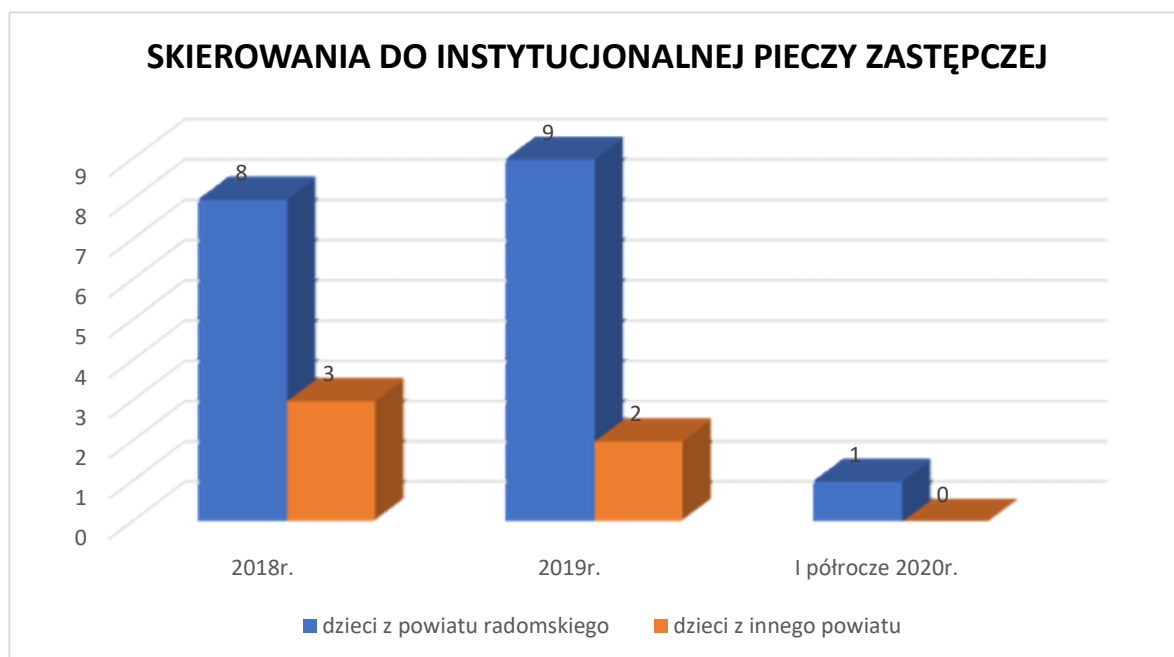
Powiat radomski dysponuje na swoim terenie jedną placówką opiekuńczo – wychowawczą. Jest to Dom Matki i Dziecka w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym 52 z filią w Starachowicach, ul. 1 Maja 13 b. Placówka jest wpisana do rejestru placówek województwa mazowieckiego pod Nr 57. Posiada zezwolenie na prowadzenie swojej działalności na czas nieokreślony, na podstawie decyzji Wojewody Mazowieckiego z dnia 10 stycznia 2011 roku, znak: WPS.II.MT/9032/63/07, zmienionej decyzją z dnia 2 marca 2011 roku, znak: WPS-II.9423.2.1.2011.MT.

Aktualnie trwa proces dochodzenia Domu Matki i Dziecka do standardów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dotyczą one poprawy warunków lokalowych, zmniejszenia liczby dzieci (aktualnie placówka liczy 44 miejsca), zmian organizacyjnych.

Liczba dzieci przebywających	w placówkach		opiek. – wych.
Rok	2018	2019	2020
Dom Matki i Dziecka w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym	40 /w tym 13 dzieci z pow. warszawskiego zachodniego oraz 4 z Gminy Miasta Radomia/, 1 dziecko z powiatu przysuskiego, 1 dziecko z powiatu tatrzańskiego	50 /w tym 15 dzieci z pow. warszawskiego zachodniego, 4 z Gminy Miasta Radomia,	45 /w tym 13 dzieci z pow. warszawskiego zachodniego, 4 z Gminy Miasta Radomia,
Dzieci umieszczone w placówkach na terenie innych powiatów	10 /w tym 8 na terenie powiatu lipskiego oraz 2 na terenie powiatu szydłowieckiego/	11 /w tym 9 na terenie powiatu lipskiego oraz 2 na terenie powiatu szydłowieckiego/	9 /w tym 7 na terenie powiatu lipskiego oraz 2 na terenie powiatu szydłowieckiego/

Dom Matki i Dziecka w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym zabezpiecza potrzeby powiatu w zakresie umieszczania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Podopieczni, którzy

przebywają w jednostkach funkcjonujących na terenie innych powiatów w zdecydowanej większości zostali tam umieszczeni we wcześniejszych latach. W 2019 roku 1 dziecko zostało skierowane do placówki opiekuńczo – wychowawczej w Powiatowym Zespole Placówek Pomocy Dziecku i Rodzinie w Siennie /powiat lipski/. W bieżącym roku nastąpił spadek liczby dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, w związku z dochodzeniem placówki do standardów i trwającymi pracami remontowo – budowlanymi.

IV. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest techniką pozwalającą na uporządkowanie i analizę informacji, wszystkich pozytywnych i negatywnych czynników wywierających wpływ na daną sytuację. Jest akronimem od angielskich słów określających cztery elementy składowe analizy: Strengths – silne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, okazje i Threats – zagrożenia (Wikipedia).

Przedmiotowa analiza pozwoli dostrzec najważniejsze problemy związane z funkcjonowaniem pieczy zastępczej w powiecie radomskim, pomoże też wykorzystać posiadane zasoby do opracowania strategii opartej na silnych stronach i szansach, przy jednoczesnym eliminowaniu bądź ograniczaniu słabych stron i występujących zagrożeń.

Analiza SWOT – piecza zastępcza w powiecie radomskim

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Wykwalifikowana kadra realizująca zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej: 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 2 osoby posiadające status trenera PRIDE, 2 osoby posiadające uprawnienia mediatora; - Specjalistyczne poradnictwo w PCPR: psycholog /specjalizacja z zakresu psychologii kryzysu i interwencji kryzysowej/, prawnik; - Specjalistyczne poradnictwo w ramach współpracy z innymi instytucjami /psycholog, terapeuta rodzinny, pedagog, specjalista FAS/; - Współpraca z organizacjami pożytku publicznego m. innymi „Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Rodzin Nowe Perspektywy”, Fundacją „Zerwane Więzi”, Kościołem w realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej; - Ścisła współpraca z różnymi instytucjami zaangażowanymi w sprawy dziecka i rodziny; - Funkcjonowanie placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego; - Funkcjonowanie wszystkich typów rodzin zastępczych zawodowych (1 specjalistyczna, 3 pogotowia rodzinne, 4 zawodowe); - Funkcjonowanie 1 rodzinnego domu dziecka; - Wspieranie pełnoletnich wychowanków w procesie usamodzielnienia; - Prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych oraz wychowanków rodzin; - Prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin biologicznych, których dzieci wychowują się w pieczy zastępczej; - Promocja idei zastępczego rodzicielstwa (m. innymi coroczny festyn, broszury, ulotki); - Niski koszt utrzymania dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej w porównaniu do placówek funkcjonujących na terenie innych powiatów.	- Mała liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rdd; - Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, zaniedbywanie obowiązków przez rodziny biologiczne; - Brak dostatecznego wsparcia dla rodzin biologicznych w środowisku lokalnym (niedostateczna liczba asystentów rodzin, brak rodzin wspierających); - Niespełnianie standardów przez placówkę opiekuńczo – wychowawczą; - Brak mieszkań chronionych na terenie powiatu radomskiego; - Brak dostatecznego wsparcia ze strony wolontariuszy; - Trudności w trafnym diagnozowaniu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z uwagi na różnorodność występujących deficytów, co przekłada się na późniejsze funkcjonowanie dzieci - zachowania trudne, kłopoty wychowawcze.

Analiza SWOT – piecza zastępcza w powiecie radomskim

SZANSE	ZAGROŻENIA
• Pozyskiwanie nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rdd; • Kampania promująca ideę zastępczego rodzicielstwa; • Organizowanie we własnym zakresie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rdd; • Możliwość podnoszenia kwalifikacji i doskonalenia zawodowego kadry Jednostki (szkolenia); • Utworzenie mieszkania chronionego dla wychowanków pieczy zastępczej; • Kontynuowanie i poszerzanie oferty specjalistycznego poradnictwa; • Kontynuowanie wsparcia dla rodzin zastępczych i wychowanków w formie grupy wsparcia; • Kontynuowanie wsparcia dla rodzin biologicznych, których dzieci wychowują się w pieczy zastępczej w celu zwiększenia szans na ich powrót do środowiska pochodzenia; • Standaryzacja placówki opiekuńczo – wychowawczej; • Rozwijanie współpracy z organizacjami pożytku publicznego, zlecanie zadań z zakresu pieczy zastępczej; • Propagowanie pomocy wolontarystycznej; • Dostęp do różnych źródeł finansowania (Europejski Fundusz Społeczny, dotacje z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej i innych); • Realizacja projektów współfinansowanych przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.	• Dysfunkcje rodzin, występowanie czynników powodujących konieczność odseparowania dziecka od rodziny biologicznej; • Stały przyrost dzieci wymagających umieszczenia w pieczy zastępczej; • Problemy wychowawcze, zaburzenia zachowania, problemy zdrowotne u dzieci przebywających w pieczy zastępczej • Trudności we współpracy z rodzinami biologicznymi dzieci przebywających w pieczy zastępczej; • Wypalenie rodzin zastępczych; • Niespełnianie standardów przez placówkę opiekuńczo – wychowawczą; • Wypalenie zawodowe pracowników PCPR.

V. Cele i kierunki działań, zakładane efekty, wskaźniki, realizatorzy Programu, termin realizacji.

„Rodzina to nie przeszłość, nie można o niej nie myśleć. Człowiek ma ją w sercu, dokądkolwiek idzie”.

M.L.Stedman

Nadrzędnym celem Programu jest zintegrowany system pieczy zastępczej ukierunkowany na rozwój w powiecie radomskim rodzinnych form pieczy zastępczej, przy jednoczesnym respektowaniu prawa dziecka do stabilnego środowiska i działaniach służących powrotowi do rodziny pochodzenia.

Cele szczegółowe

1. Tworzenie warunków do organizowania form pieczy zastępczej, zwłaszcza rodzinnych jako alternatywy w sytuacji braku możliwości sprawowania opieki nad dziećmi ze strony rodziców biologicznych.
2. Rozwijanie systemu wsparcia dla już istniejących form pieczy zastępczej.
3. Wsparcie dla usamodzielniających się wychowanków rodzinnych oraz instytucjonalnych form pieczy zastępczej.
4. Współpraca na rzecz stworzenia warunków umożliwiających powrót wychowanków pieczy zastępczej do naturalnego środowiska rodzinnego.
5. Podniesienie jakości usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie - doskonalenie zawodowe i podnoszenie kwalifikacji osób realizujących zadania z zakresu pieczy zastępczej.

Ad 1.

Tworzenie warunków do organizowania form pieczy zastępczej, zwłaszcza rodzinnych jako alternatywy w sytuacji braku możliwości sprawowania opieki nad dziećmi ze strony rodziców biologicznych.

Planowane do realizacji zadania:

1. Promowanie idei zastępczego rodzicielstwa w środowisku /inicjatywy lokalne np. festyny, przygotowywanie plakatów, ulotek, zamieszczanie informacji w prasie, BIP-ie, na stronie internetowej, współpraca z mediami itp./.
2. Pozyskiwanie kandydatów do tworzenia rodzin zastępczych oraz do prowadzenia rdd.

3. Prowadzenie procesu diagnostyczno – konsultacyjnego, zapewnienie badań pedagogicznych, psychologicznych, organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rdd, kwalifikacja i wydawanie stosownych zaświadczeń.
4. Zawieranie umów z kandydatami do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej lub prowadzenia rdd, zgodnie z wyznaczonym limitem.
5. Zapewnienie, zgodnego z obowiązującym stanem prawnym standardu usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Efekty realizacji zadań:

Skutecznie i kompleksowo działający system pieczy zastępczej, respektujący jako naczelną zasadę, że pierwszeństwo przed umieszczeniem dziecka w instytucjonalnych formach pieczy ma forma rodzinna.

W tym celu pozyskanie nowych osób gotowych do podjęcia się roli opiekunów zastępczych, w tym rodzin zawodowych, posiadających odpowiednie predyspozycje osobowościowe do wypełniania roli rodzica dla dzieci w różnym wieku.

Efektywna praca z dziećmi, które doświadczyły różnego rodzaju kryzysów, strat, czy traum wymaga od opiekunów zastępczych posiadania określonych kompetencji do umiejętnego, adekwatnego rozpoznawania potrzeb dzieci. W związku z powyższym wyposażenie opiekunów zastępczych w umiejętności służące zbudowaniu z dzieckiem prawidłowej, bezpiecznej relacji, biorąc pod uwagę trudną historię jego życia.

Zapewnienie dzieciom, w przypadku których nie ma możliwości umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej godnych warunków życia w placówce opiekuńczo – wychowawczej, zgodnie, z obowiązującymi w tym zakresie standardami.

Wskaźniki:

- liczba kampanii i działań promocyjnych;
- liczba badań psychologicznych i pedagogicznych dla kandydatów na opiekunów zastępczych;
- liczba szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych i prowadzących rdd i liczba uczestników;
- liczba nowoutworzonych rodzin zastępczych i rdd;
- liczba zawartych umów z zawodowymi rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rdd;
- liczba, rodzaj i kwota świadczeń przyznanych opiekunom zastępczym.

Ad 2.

Rozwijanie systemu wsparcia dla już istniejących form pieczy zastępczej.

Planowane do realizacji zadania:

1. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz rdd wsparcia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
2. Zapewnienie zróżnicowanej pomocy zarówno opiekunom zastępczym, jak i podopiecznym: szkolenia, wsparcie psychologiczne, prawne, rodzin pomocowych, możliwość terapii, mediacji, integracji ze środowiskiem (np. festyny), wolontariat i inne.
3. Organizowanie i prowadzenie grup wsparcia dla rodziców zastępczych i prowadzących rdd oraz wychowanków pieczy.
4. Interdyscyplinarna współpraca w zakresie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i innych działaniach mających na celu pomoc dziecku oraz jego rodzinie.
5. Zabezpieczanie środków finansowych w budżecie na realizację świadczeń finansowych obligatoryjnych oraz fakultatywnych.
6. Pozyskiwanie środków finansowych z różnych źródeł (Europejski Fundusz Społeczny, dotacje z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej i inne).

Efekty realizacji zadań:

Kompleksowo działający system wsparcia zapewniający zróżnicowane formy pomocy osobom podejmującym się trudnej życiowo roli opiekuna zastępczego.

Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych i osób pełniących funkcję rddz. Przeciwdziałanie rutynie. Wzmacnianie więzi pomiędzy dzieckiem a opiekunem zastępczym, z uwzględnieniem faktu, iż sposób tworzenia tych relacji będzie rzutował na późniejsze relacje z ludźmi, zdolność do ich budowania i utrzymywania, kondycję psychiczną dziecka, kształtowanie się jego samooceny i poczucia własnej wartości. Wzrost efektywności i skuteczności działań podejmowanych na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej. W miarę możliwości utrzymywanie kontaktów dziecka z rodziną biologiczną. Stałe rozwijanie oferty pomocowej, odpowiadającej zgłaszanym i dostrzeganym potrzebom, w oparciu o interdyscyplinarną współpracę różnych służb, pozwalającą na holistyczne podejście do rodziny i dziecka jako części tego układu. Prawidłowa ochrona i opieka nad dzieckiem, adekwatne odpowiadanie na jego potrzeby rozwojowe, podtrzymywanie więzi z rodziną pochodzenia, szacunek dla historii, przeszłości dziecka i jego korzeni.

Wskaźniki:

- liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i liczba rodzin objętych ich pomocą;
- liczba szkoleń dla rodzin zastępczych i prowadzących rdd;
- liczba opinii dotyczących predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;

- liczba udzielonych porad i konsultacji, diagnoz psychofizycznych, spotkań o charakterze integracyjnym;
- liczba rodzin objętych wsparciem wolontariuszy;
- liczba rodzin pomocowych;
- liczba spotkań grup wsparcia dla opiekunów zastępczych i podopiecznych;
- liczba zespołów ds. oceny sytuacji dziecka.
- liczba, rodzaj i kwota świadczeń przyznanych rodzinom zastępczym;
- liczba osób biorących udział w realizowanych projektach.

Ad 3.

Wsparcie dla wychowanków opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej.

Planowane do realizacji zadania:

1. Systematyczne przygotowywanie wychowanków rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy do samodzielności i niezależności w oparciu o indywidualny program usamodzielnienia.
2. Wsparcie ze strony koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników socjalnych.
3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, zagospodarowanie oraz usamodzielnienie.
4. Zapewnienie specjalistycznego wsparcia w formach wynikających z obowiązujących przepisów prawnych, dostosowanych do potrzeb i oczekiwań /np. pomoc prawna, psychologiczna, udział w projektach współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Efekty realizacji zadań:

Przygotowanie młodych ludzi – podopiecznych rodzin zastępczych i różnego rodzaju placówek do samodzielnego życia poza systemem pieczy zastępczej.

Wyposażenie ich w wiedzę i umiejętności dotyczące prowadzenia gospodarstwa domowego, pokonywania trudności dnia codziennego, rozwiązywania konfliktów, podejmowania odpowiedzialnych decyzji, nawiązywania satysfakcjonujących interakcji społecznych. Umożliwienie zdobycia materialnych podstaw egzystencji - wykształcenie, przygotowanie do podjęcia pracy zawodowej, niezależność. Przekazanie pozytywnych wzorców i autorytetów. Zmotywowanie do działania i podejmowania wyzwań. Zapewnienie komfortu psychicznego poprzez zróżnicowane wsparcie i pomoc (także materialną), zgodnie z obowiązującymi zasadami wynikającymi z uregulowań prawnych.

Dojrzałość emocjonalna i społeczna wychowanków, potrzeba samodzielnego dbania o siebie (świadomość, że nie trzeba liczyć na czyjąś pomoc, ale można korzystać w własnych zasobów i mocnych stron), odpowiedzialność za swoje życie, aktywność życiowa.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych indywidualnych programów usamodzielnienia;
- liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników socjalnych i liczba wychowanków objętych ich pomocą;
- liczba, rodzaj i kwota świadczeń przyznanych pełnoletnim wychowankom;
- liczba wychowanków biorących udział w projektach współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego;
- liczba wychowanków korzystających z różnych form wsparcia np. prawnego, psychologicznego.
- liczba osób biorących udział w realizowanych projektach.

Ad 4.

Współpraca na rzecz stworzenia warunków umożliwiających powrót wychowanków pieczy zastępczej do naturalnego środowiska rodzinnego.

Planowane do realizacji zadania:

1. Realizacja planów pomocy dziecku.
2. Rozwijanie oferty specjalistycznego wsparcia (np. psychologiczne, prawne, mediacje, terapia).
3. Współpraca z sądami i ich organami pomocniczymi, gminnymi zespołami interdy - scyplinarnymi, ośrodkami pomocy społecznej, a szczególnie asystentami rodzin, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami.
4. Realizacja programów służących profilaktyce, promowaniu prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci np. w formie grupy wsparcia dla rodziców biologicznych.
4. Rozwijanie współpracy z sektorem organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.

Efekty realizacji zadań:

Przywrócenie rodzinie biologicznej zdolności do prawidłowego wypełniania roli rodzica poprzez zapewnienie wielowymiarowej pomocy.

Pomoc w stworzeniu warunków do przywrócenia rodzinie pochodzenia dziecka równowagi, odzyskania stabilizacji sprzyjającej ponownemu zaopiekowaniu się swoimi

dzieci, rozumiana jako wspomaganie, czyli stworzenie warunków do tego aby rodzice biologiczni sami chcieli sobie pomóc, a nie wyręczenie ich.

Większość rodziców dzieci przebywających w pieczy zastępczej ma jedynie ograniczoną władzę rodzicielską, nadal pozostają opiekunami prawnymi dzieci – w związku z powyższym podtrzymywanie /o ile jest to możliwe/ kontaktów z rodziną przez cały okres pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Współpraca oparta na porozumieniu, otwartości, wspólnych ustaleniach, spójnych komunikatach na rzecz szeroko rozumianego dobra dziecka.

Wskaźniki:

- liczba przygotowanych planów pomocy dziecku;
- liczba udzielonych porad i konsultacji;
- liczba programów profilaktycznych oraz osób w nich uczestniczących;
- liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych;
- liczba organizacji i instytucji, współpracujących na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.

Ad 5

Podniesienie jakości usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie - doskonalenie zawodowe i podnoszenie kwalifikacji osób realizujących zadania z zakresu pieczy zastępczej.

Planowane do realizacji zadania:

1. Doskonalenie zawodowe kadry realizującej zadania z zakresu pieczy zastępczej poprzez udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach itp.
2. Pozyskiwanie nowej kadry specjalistycznej.
3. Upowszechnianie dobrych praktyk w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Stworzenie warunków do wymiany informacji, doświadczeń, ustalania zasad współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w sprawy szeroko rozumianej rodziny i dziecka, jako najważniejszej części tego systemu.

Efekty realizacji zadań:

Właściwa realizacja zadań każdej instytucji zależy od jej potencjału, który stanowią przede wszystkim jej pracownicy.

Zakładanym rezultatem powyższego działania jest wzrost kompetencji, rozwijanie umiejętności wszystkich osób zaangażowanych w realizację zadań z zakresu rozwiązywania problemów dziecka i rodziny. Pozyskanie nowych specjalistów.

Wspólne seminaria, konferencje, dające możliwość wymiany informacji, doświadczeń zawodowych, ustalania zasad współdziałania, możliwość realizacji różnych zadań w partnerstwie, poszerzenie współpracy o nowe obszary.

Profesjonalnie przygotowana kadra umożliwiającą realizację na właściwym poziomie zadań w zakresie pieczy zastępczej, dostosowaną do zmieniających się przepisów i nowych wyzwań.

Wskaźniki:

- liczba szkoleń, konferencji, seminariów itp. oraz liczba pracowników w nich uczestniczących;
- liczba pozyskanych specjalistów;
- liczba wspólnych spotkań przedstawicieli różnych służb zaangażowanych w pomoc dziecku i rodzinie.

Realizatorzy 3 – letniego Powiatowego Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023

Głównym podmiotem realizującym Program jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu – Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Przy realizacji przedmiotowego dokumentu, zakładamy współpracę z:

- miejskim, miejsko – gminnymi, gminnymi ośrodkami pomocy społecznej;
- powiatowymi centrami pomocy rodzinie;
- placówkami opiekuńczo – wychowawczymi;
- placówkami wsparcia dziennego;
- instytucjami oświatowymi;
- Kościołem;
- sądami i ich służbami pomocniczymi;
- podmiotami leczniczymi;
- organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami mającymi status organizacji pożytku publicznego;
- lokalnymi mediami;
- wolontariuszami;
- innymi podmiotami;

Przy realizacji założeń programowych niezbędna będzie również współpraca z rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rddz, rodzinami pomocowymi, opiekunami usamodzielnienia.

VI. Limit rodzin zastępczych zawodowych

Zgodnie z treścią art. 180 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w Programie należy określić coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Limity, o których mowa poniżej zostały dostosowane do występujących potrzeb w zakresie zapewnienia opieki dzieciom pozbawionym możliwości funkcjonowania w rodzinie biologicznej. Podkreślić należy, że liczba nowoutworzonych rodzin zawodowych czy rdd będzie zależna od ilości kandydatów do pełnienia tej funkcji oraz możliwości zabezpieczenia na ten cel środków finansowych w budżecie powiatu.

Lata	2021	2022	2023
Liczba rodzin zastępczych zawodowych ogółem	9	11	13
W tym: Limit nowych rodzin zastępczych zawodowych utworzonych w danym roku	2	2	2
Liczba rodzinnych domów dziecka	1	2	3
W tym: Limit nowych rodzinnych domów dziecka utworzonych w danym roku	-	1	1

VII. Finansowanie programu, termin realizacji.

Źródłem finansowania Programu są środki finansowe:

- z budżetu Powiatu Radomskiego;
- z budżetu innych samorządów powiatowych;
- z budżetu Państwa;
- z budżetu samorządów gminnych;
- z budżetów innych podmiotów/partnerów działań;
- z pozyskiwanych środków zewnętrznych /np. Europejski Fundusz Społeczny, dotacje z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej i inne/

Termin realizacji

Program będzie realizowany przez okres trzech lat tj. **2021-2023**. Realizacja poszczególnych zadań będzie miała charakter ciągły.

VIII. Monitoring i ewaluacja programu.

W okresie obowiązywania Programu będzie on przedmiotem monitoringu, polegającego na bieżącym gromadzeniu i analizowaniu informacji o przebiegu procesu jego realizacji.

Przedmiotem ewaluacji będzie natomiast skuteczność podejmowanych działań, standard i dostępność usług, efekty realizacji celów w oparciu o wyznaczone wskaźniki. Powyższe pozwoli dostrzec zmiany, jakie wywołała realizacja zaplanowanych zadań.

Zarówno monitoring, jak i ewaluacja Programu będzie służyć ocenie, czy przedmiotowy dokument odpowiada na potrzeby społeczne.

Głównym realizatorem i jednocześnie koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu – Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, wzorem lat ubiegłych będzie dokonywał oceny realizacji Programu w corocznym, przedstawianym Radzie Powiatu sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, którego częścią składową jest sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.